

L'Autoritat del Transport Metropolità de Barcelona

ANÀLISI GLOBAL DEL GRAU D'ACCESSIBILITAT DEL TRANSPORT PÚBLIC DE CATALUNYA

13 de febrer 2018

1. Objectius i aspectes que aborda aquest estudi

- Contribuir a conèixer el **grau de compliment de la legislació** actualment aplicable al transport, aprofundint sobre la llei i el reglament d'accessibilitat que han estat vigents fins ara.
- Explicitar els factors clau en el tractament de l'accessibilitat al transport actualment, **identificant les situacions i els reptes d'accessibilitat** que es plantegen en el camp del transport a Catalunya.
- Determinar els **elements concrets que cal tenir en compte en la confecció dels plans d'accessibilitat del transport** a Catalunya, contribuint a elaborar un model de plans que siguin manejables i útils.
- Dibuixar les línies d'evolució social i tecnològiques, que afecten el disseny i la implementació de l'accessibilitat al transport, **analitzant les grans tendències de futur en el camp de la mobilitat** i la seva relació amb l'accessibilitat i, finalment.
- Suggestir un nou model general per a la governança de l'accessibilitat, a través d'unes línies bàsiques a desenvolupar.

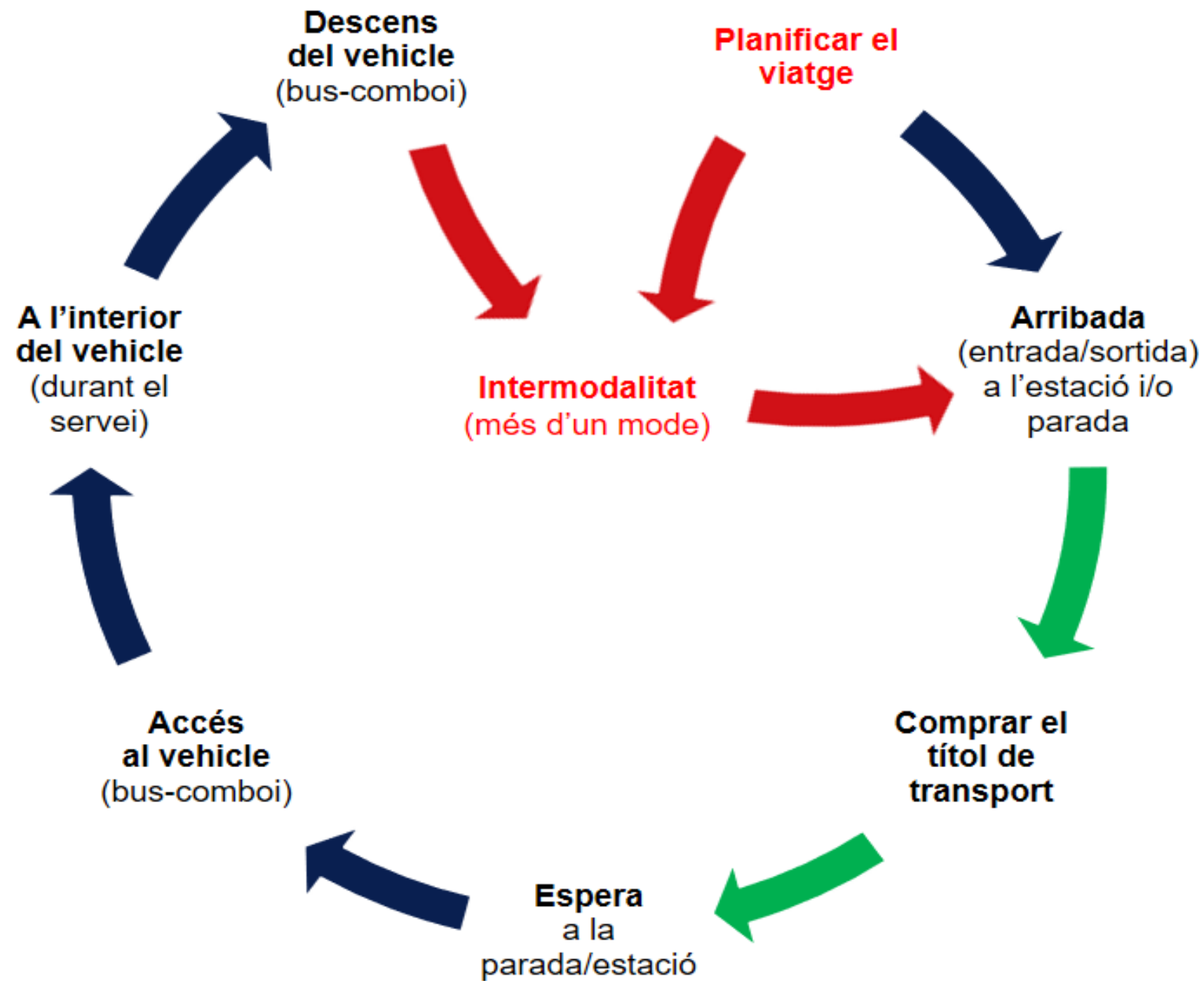
2. Per què s'elabora aquest estudi?

- Perquè la mobilitat és un dels eixos vertebradors de l'autonomia personal.
- Per dissenyar criteris i estàndards que siguin realment útils, raonables i duradors en el temps.
- Per conèixer en detall el punt de partida realista i fer que les previsions de la llei es puguin complir.
- Per coordinar la relació entre administracions públiques, operadors privats o concessionats i les persones usuàries del transport públic a Catalunya.
- Per fer plans d'accessibilitat al transport que siguin útils i realistes.
- Per encarar l'acció política i pressupostària de les autoritats públiques i dels operadors privats, cap a les tendències tecnològicament sòlides.

3. Com s'ha elaborat aquest estudi?

- Anàlisi de les normes vigents fins el 2014.
- Anàlisi de la llei del parlament aprovada el 2014 i del reglament que està a punt de ser aprovat.
- Reunió de grups focals d'usuaris:
  - Persones amb hemiplegies i amb paraplegies
  - Persones amb sordesa
  - Persones amb ceguesa
- Reunió sectorial amb experts en mobilitat.
- Síntesi de resultats ponderada.

4. La Cadena de l'Accessibilitat

4. La Cadena de l'Accessibilitat

- Si es trenca en una baula, l'accessibilitat desapareix.
- Aspectes que conformen la cadena de l'accessibilitat al transport.
- A la taula següent es mostren les principals necessitats de les persones amb problemes d'accessibilitat per cada una de les etapes per tipologia de discapacitat i el grau de compliment.

GE: Grau Elevat de compliment.

IP: Incompliment Parcial/Variable (segons mode de transport).

IE: Incompliment Elevat.

“-“: Sense Valoració.

PROBLEMES I MANCANCES DETECTATS	Arribada a la parada/estació	Compra del títol de transport	Espera a la parada/estació	Pujar al vehicle/comboi	A l'interior durant el viatge	Descens del vehicle/comboi	Intermodalitat
Portals webs i APP no accessibles. Manca d'informació prèvia		IP	IP				IP
Papereria (díptics, plànols, horaris,...) no accessibles per a tothom		IP	IP				
Absència d'encaminaments	IP	IP		IP		IP	IP
Distància entre vehicle i andana (GAP vertical i horitzontal)				IP		IP	
Manca d'utilització del sistema Kneeling (autobusos)				IP		IP	

GE: Grau elevat de compliment / IP: Incompliment parcial/variable (segons mode de transport) / IE: Incompliment elevat / "-": Sense valoració.

PROBLEMES I MANCANCES DETECTATS	Arribada a la parada/estació	Compra del títol de transport	Espera a la parada/estació	Pujar al vehicle/comboi	A l'interior durant el viatge	Descens del vehicle/comboi	Intermodalitat
Aproximació del vehicle (bus) a la parada, degut a problemes externs o propis del conductor				IP		IP	
Màquina expenedora de títols no accessible		GE					
No existeix informació en Braille, pictogràfica o simbòlica	IP	IP					IP
Falta de dispositius amb informació sonora	IP	IP	IP		IP		IP
Manca d'informació sobre on validar el títol i identificació del propers serveis/línies		IP	IP		IP		

GE: Grau elevat de compliment / IP: Incompliment parcial/variable (segons mode de transport) / IE: Incompliment elevat / "-": Sense valoració.

PROBLEMES I MANCANCES DETECTATS	Arribada a la parada/estació	Compra del títol de transport	Espera a la parada/estació	Pujar al vehicle/comboi	A l'interior durant el viatge	Descens del vehicle/comboi	Intermodalitat
Comunicació deficient amb el personal, per manca de formació i/o actitud. Preses als usuaris i informacions no prou clarificadores.		IP		IP	IP	IP	IP
Existeix soroll d'ambient i confusió amb la informació de la megafonia (en el cas que existeixi aquest sistema)		-	-				-
Il·luminació incorrecta dels espais comuns i de pas			-				-
Manca d'informació "accessible" durant el servei: properes parades,...					IP	IP	IP
Serveis a les estacions no accessibles: WC, restauració,...			-				
Mala qualitat de l'aire al recinte			-				

GE: Grau elevat de compliment / IP: Incompliment parcial/variable (segons mode de transport) / IE: Incompliment elevat / "-": Sense valoració.

PROBLEMES I MANCANCES DETECTATS	Arribada a la parada/estació	Compra del títol de transport	Espera a la parada/estació	Pujar al vehicle/comboi	A l'interior durant el viatge	Descens del vehicle/comboi	Intermodalitat
Falta de vehicles adaptats a PMR			IP	IP	IP	IP	
Si s'escau viatjar de peu, manca d'estabilitat durant el trajecte					-		
Impediment per a l'accessibilitat amb discapacitats físiques* *Inclou: al recinte i/o la parada, com ara: presència de cantells/arestes en els itineraris i la pròpia parada; terres lliscants; alçada de les finestretes d'atenció, distàncies mínimes, escales amb petjades mínimes, contrast paret/terra, passamans no continuu, manca d'ascensors..	GE	GE	GE				GE
Manca de seients en els espais comuns de la parada/estació			GE				

GE: Grau elevat de compliment / IP: Incompliment parcial/variable (segons mode de transport) / IE: Incompliment elevat / "-": Sense valoració.

PROBLEMES I MANCANCES DETECTATS	Arribada a la parada/estació	Compra del títol de transport	Espera a la parada/estació	Pujar al vehicle/comboi	A l'interior durant el viatge	Descens del vehicle/comboi	Intermodalitat
Manca de personal auxiliar d'ajuda en casos que portin: maletes,....	IP		IP	IP			
Ajuda dels altres usuaris del transport públic	IP	IP	IP	IP	IP	IP	IP

GE: Grau elevat de compliment / IP: Incompliment parcial/variable (segons mode de transport) /
 IE: Incompliment elevat / "-": Sense valoració.

5. Incompliments de la Llei i del Reglament

A partir de la cadena de l'accessibilitat, es llisten els incompliments que s'han detectat al sector de la mobilitat i del transport.

Els incompliments són totals o parcials segons diverses circumstàncies.

El coneixement i la ponderació d'aquests incompliments, ofereixen una mesura per a la planificació estratègica al sector de la mobilitat i del transport a l'àmbit de l'accessibilitat.

6. Llistat d'Incompliments:

- Plans d'accessibilitat al transport (PAT): incompliment parcial. No es destinen les dotacions pressupostàries anuals que permetin establir un marc comparable de les previsions contingudes en el pla, i del grau de compliment d'aquestes previsions.
- Espais reservats per als estris dels PMR (article 33 del codi): incompliment parcial fora de l'Àrea Metropolitana i en l'àmbit del transport discrecional.
- Encaminaments: Incompliment parcial. Manca de concreció del Codi d'accessibilitat de 1995, que no estableix estàndards tècnics per als encaminaments.
- Ascensors: incompliment parcial. Algunes estacions de la xarxa d'ADIF encara no en tenen. Dificultat per a les persones cegues perquè les botoneres dels ascensors no són sempre homogènies.

6. Llistat d'Incompliments:

- Canvi de velocitat suau als vehicles per al transport públic: incompliment parcial. El codi d'accessibilitat hi obliga però no es compleix sempre, especialment en transport interurbà. Per a fer-ho possible caldria canvi de velocitats automàtic. Ni la llei ni el codi d'accessibilitat ho especifiquen, i per tant en aquest punt existeix un cert buit normatiu.
- Megafonia interior i exterior del vehicle: Incompliment general especialment en serveis interurbans.
- Alçada de la vorera: Incompliment parcial. L'alçada de la vorera que permeti l'enrasat amb l'autobús no es compleix sempre. Els autobusos interurbans no són majoritàriament de plataforma baixa (<30 cm).
- Accessibilitat a les estacions ferroviàries: Incompliment parcial. L'accés a les estacions ferroviàries des de la via pública és gairebé sempre accessible, llevat d'alguns baixadors.
- Andanes (estacions ferroviàries): Incompliment greu. Les vores de les andanes (especialment ADIF) no estan suficientment indicades. És especialment greu per a les persones cegues.

6. Llistat d'Incompliments:

- Gaps entre trens i andanes: Incompliment parcial, especialment a ADIF. Ja sigui per estacions en corba o per alçada diferent de l'andana i el tren.
- Estacions i parades d'autobús: Incompliments parcials deguts a causes diverses: llargada de l'autobús superior a la de l'andana, columna metàl·lica al mig de la marquesina, etc.
- Pujada i baixada d'alguns autocars. Incompliment parcial. Amplada de portes petita en alguns autobusos, trens i metros. La ubicació de punts d'agafament al mig del comboi (p. ex. Tipus "pirulí") comporten problemes per a les persones cegues. Graons de 2 cm a l'interior dels autobusos.
- Informació i identificació de l'oferta del transport públic per carretera: Incompliment important. Manca de sistema Braille a les parades. Webs amb dificultats d'accessibilitat.
- Identificació de l'autobús, a peu de parada, de les persones cegues: Incompliment important. Actualment, s'està treballant en solucions respectuoses amb la contaminació acústica.

7. Els Plans d'Accessibilitat al Transport: un Model per a la cooperació entre Administracions Públiques, Agents Privats i Usuaris

Objectiu:

- Guia per a l'elaboració dels PAT, útils, raonables i flexibles.

Protocol a seguir per part de les administracions:

- Alta direcció: elabora un informe bàsic genèric sobre el grau d'accessibilitat tècnica al transport.
- El sotmet a les entitats acreditades de la discapacitat.
- Elabora els CMAT.
- Seguiment anual i avaluació completa quinquennal del Pla.
- Concessionaris, titulars de llicències o operadors privats .

7. Els Plans d'Accessibilitat al Transport: un Model per a la cooperació entre Administracions Públiques, Agents Privats i Usuaris

- Elaborarà un llistat prioritzat d'inaccessibilitats al seu àmbit, amb validesa quinquennal.
- Participació proporcionada del sector de la discapacitat.
- Elaboració del PRAT, calendaritzant les actuacions a realitzar e en el marc dels CMAT.
- Validació del PRAT per l'administració competent en cada cas.
- Quinquennalment, l'operador redactarà una memòria de compliment i tancament del quinquenni, lliurada a l'administració per facilitar l'elaboració dels nous CMAT.
- L'inici del proper PRAT es produirà dins dels 6 mesos següents a l'aprovació dels Criteris Marc D'Accessibilitat al Transport (CMAT).

8. Tendències de futur

S'haurà de preveure l'accessibilitat universal a les noves formes de mobilitat que vénen:

- El vehicle elèctric: calen solucions per a permetre la detecció d'aquests vehicles silenciosos per a persones cegues o amb dificultats auditives.
- Car sharing, car pooling, car as a Service: caldrà que hi hagi vehicles adaptats suficients o amb un cost baix d'adaptació.
- Conducció autònoma: dissenyar els sistemes de conducció autònoma tenint en compte l'accessibilitat universal.